Da jeg var dreng i Gørding

Af Ib Laursen

Den første tid

Jeg er blevet bedt om at skrive lidt om min tid i Gørding, nærmere bestemt om min barndom i stationsbyen.

Når man så går og tænker lidt over, hvad man oplevede, dukker der hele tiden noget nyt op, som man lige husker. Sidste år, 2011, var jeg til 100 års jubilæum i Gørding skole. Her fik jeg lejlighed til at hilse på gamle skolekammerater, og i den forbindelse var der mange indtryk der for længst var glemt, der igen kom frem i tankerne.

I 1950 flyttede jeg sammen med min søster, Lilian, min far og mor til stationsbyen Gørding. Jeg var da seks år. Min far havde netop fået en stilling som landbetjent i Gørding. Sognerådet havde søgt justitsministeriet om, at der måtte blive oprettet en stilling i sognet. Og det var min fars drøm efter tiden som betjent i Roskilde bl.a. under krigen at få "sit eget distrikt". Det var en stor omvæltning at flytte fra Roskilde, en større by, til stationsbyen Gørding.

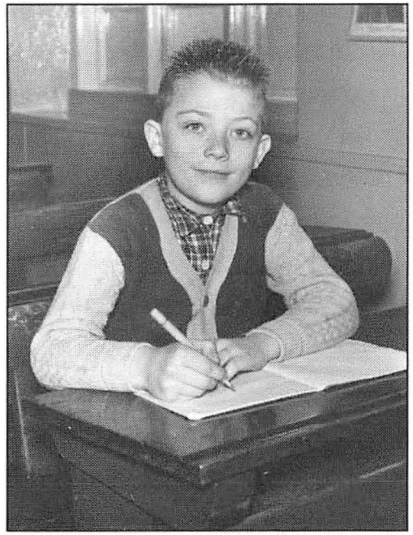

Skolebillede fra 3. eller 4. klasse. Bemærk skolepulten. Modellen havde vi indtil 6. klasse. Foto i privateje.

I Roskilde var der meget for børn, legeplads, kælkebakke, byen med domkirken, torvet med musik om lørdagen, fjorden, flere biografer, parker og mange børn at lege med.

I Gørding var der ikke noget specielt for børn. En legeplads kom dog til, men først mange år senere. Sognerådet havde lovet at skaffe en bolig. Det blev et lille hus ved siden af mejeriet, hvor vi boede til leje. Her var gammeldags das, kamin, køkken med brændekomfur. Jeg kan huske, at specielt min mor var noget utilfreds med, at man ikke havde kunnet tilbyde noget bedre, når man nu så gerne ville have en betjent til byen.

Det blev da heller ikke længe, vi boede der. Mine forældre købte en villa i Vestergade (7). Jeg kan huske den kostede 30 000 kr., hvilket svarede til godt 3 års løn for en landbetjent.

Vi fik også bil, en Opel Olympia, købt på indkøbstilladelse. Den kostede 10 000 kr. Kun folk, der virkelig havde brug for en bil, fik lov til at købe ny. Det var for at spare på valutaen. Vi må huske, at det kun var 5 år efter krigen.

Jeg kan også huske, at der en gang årligt var arrangeret en udflugt for "de gamle". Mest beboere på alderdomshjemmet. De, der havde en bil, kørte så turen, hver med 3 passagerer, til det sted, der var målet for udflugten. Der var en helt anden ældrepleje dengang.

Som skrevet var der ikke arrangeret noget for børn, udover fodbold, Vi måtte selv finde på. Vi legede meget cowboys med revol-

Til højre Gert Larsen, blikkenslagerens søn, som var min legekammerat, og mig til venstre. Bemærk den strikkede "grime" til at holde håret på plads. Bilen er Skousens VW. Billedet taget af Martin Skousen, der var meget fotointeresseret.

Foto i privateje.

vere og brugte baggårdene til vores leg. Lystfiskeri i åen, Holsted Å eller Ilsted Bæk, var også en mulighed. Vi kunne også lege cirkus, med manege, forhæng, vilde dyr, vægtløftere og trylleri, eller Zoologisk have med dyr indsamlet til formålet.

Og så var der jo Gørding Bio, biografen, der hver uge spillede film. Det var gamle film, der blev vist, da filmlejen afhang af alderen på filmen. Der var 2 pauser, fordi man skulle spole om, da der kun var et filmapparat. Min søster og jeg kunne for 1 krone komme i biografen. Børnebillet indtil man var 16 år. Der var børnepladser i den forreste del af lokalet, skilte ved søjlen, og så voksne med numre på sæderne i den bageste afdeling. Var der ikke lommepenge til biografen, måtte vi nøjes med at se billederne fra filmen, der var ophængt i vinduet. Biografen blev ombygget sidst i 50-erne, og prisen blev herefter 2,85 kr. Så kom der forfilm med reklamer, og nogle år viste man "Lemmy" film. De var meget populære blandt os drenge. Biografen lukkede nogle år efter, idet fjernsynet var ved at blive udbredt. Jeg husker stadig de 3 - 4 stykker, der fik fjernsyn først. Det var meget dyrt, det kostede, hvad der svarede til 4 måneders løn. Hos cykelhandler Heine blev der vist fjernsyn i butiksvinduet. Jeg kan huske, at Rosenberg, der boede på den modsatte side af vejen, havde placeret sig på en stol på spisebordet, og ved hjælp af en kikkert kunne han følge med i fjernsynsudsendelserne. Ved årets julemesse på Afholdshotellet blev der opstillet et fjernsyn, 19 tommer, på senen. Hele den fyldte sal fulgte med i balletten fra Det Kongelige Teater.

Hvert år havde Gørding som så mange andre byer sin byfest. Festens overskud skulle gå til anlæg af et lystanlæg. Det var Niels Johnsen, der stod i spidsen herfor. Han var forhenværende kgl. skuespiller, som han også underskrev sig som, og referent til Vestkysten. En af byens specielle personer. Her var også Stoffer og Karoline, der var skærslipper, og som kom hvert forår til byen. Der kom også spillemænd. Alle skulle forbi politistationen og have et stempel i vandrebogen, tror jeg den hed. Karoline fik en gang en af min fars uniformsjakker, og min mor skulle fjerne skulderstropper og knapper. Karoline blev imidlertid så utilfreds med, at min mor fjernede de sidste knapper, så han smed jakken fra sig. Han ville ikke have den.

Byfesten indeholdt et større program med vognoptog, hvor vogne var pyntede, gerne ud fra et tema: Årstiderne, eventyr eller lignende. Så var der orkester foran, og Johnsen gik i spidsen, mens politiet,

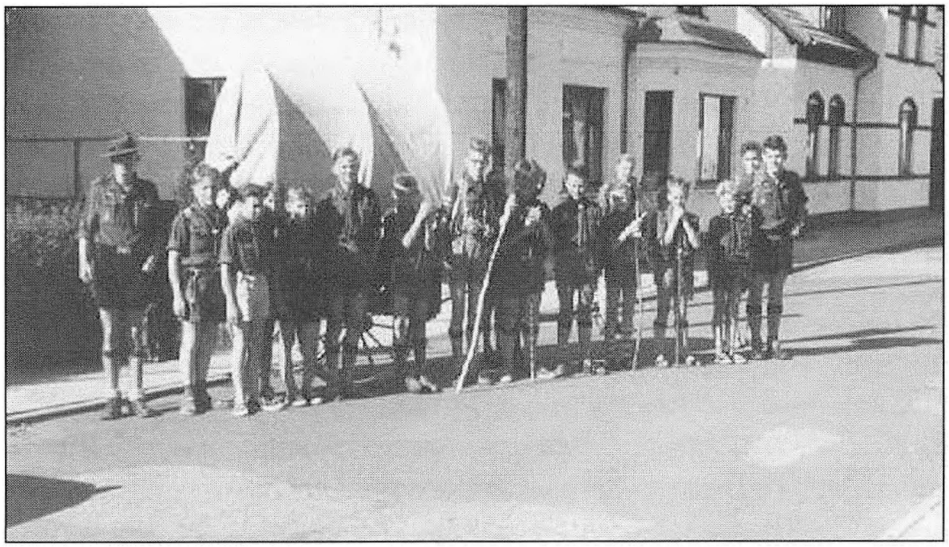

Gørding trop, KFUM-spejderne, på vej til korpslejr ved Moesgård, Århus i 1960. Knud Svarre til højre var tropsfører og Jens Svarre til venstre tropsassistent. Midt for ser vi Thorkil Theisen med briller. Jeg var da 16 år og lige blevet tropsassistent, men er ikke med på billedet. Det var en vandrelejr. Vi fik kærren sendt til Laven St. og vandrede over 3 dage til Moesgård. *Foto i privateje.*

min far, gik ude i siden for trafikkens skyld. Ved den lejlighed havde min far sine hvide handsker på. Der var lotteri og forskelligt gøgl. Jeg tror nu ikke, det var det store overskud, det blev til.

Lystanlægget blev ikke til noget i min tid, men der blev dog etableret en legeplads i Vestergade, nabo til os. Det fik vi megen glæde af.

Vi fiskede i Holsted Å. Vi badede også i den. Badestedet lå lidt øst for broen. Vi dykkede efter de hvide sikringer, vi smed ud i vandet. Gamle bilslanger blev brugt som baderinge. Vi sejlede også i hjemmelavede både. Jeg husker en gang, da jeg sammen med tvillingerne Jørgen og Peter Henningsen kom sejlende ned ad åen. Vi havde fået fat i nogle af tvillingernes fars cigarer fra krigen, sikkert rullet af solbærblade? Med hver sin dampende cigar sejlede vi flot forbi nogle lystfiskere, der stod på bredden. De fik sig nok et herligt grin.

Skolegang

I 1951 kom jeg i skole, den 1. april. Der var 2 førsteklasser det år. Vi fra 1944 tilhører jo "de store årgange". Børn fra stationsbyen kom i en klasse og børn fra omegnen i den anden klasse. Der var også en række små skoler i oplandet, Bjerndrup, Ilsted, Lovrup og flere. Her gik børnene i de første år, inden de blev flyttet til Gørding Folke- og Realskole. Der var stadig på landet enkelte små skoler, der kun havde undervisning to dage om ugen i sommerhalvåret, så børnene kunne hjælpe til hjemme på gårdene. I slutningen af 50'erne nedlagde man de fleste af de små skoler.

Vi gik i skole 6 dage om ugen, lørdag kun til kl. 12, men de øvrige dage var der undervisning på skolen til kl. 16. Det var dog ikke hver dag, vi havde undervisning så længe. Vi havde i øvrigt en times pause fra kl. 12 til kl. 13, så vi kunne nå at komme hjem for at spise varm mad.

I de små klasser havde vi forskellige lærere de første år. Der var lærermangel, så det var ofte vikarer, der forestod undervisningen. Vikarerne gik på seminariet på aftenskole og tog undervisning om dagen.

I 3. klasse fik vi Frøken Wimmelmann til klasselærer. Hende havde jeg lidt kontakt med mange år efter. Vores skoleinspektør var Larsen Petersen. Han var meget respekteret på skolen og i byen. Vi havde ham til sang i de små klasser. Han var også kordegn og i

øvrigt medlem af sognerådet. Ham var jeg rigtig glad for, og det er helt sikkert, at det er på grund af ham, at jeg tog min realeksamen og ikke droppede ud, som det hedder i dag. Jeg kan i øvrigt huske, at Larsen Petersen forud for skoleudflugterne øvede opstillinger i skolegården med klasserne. På hans kommando (han havde en kraftig stemme), og når stokken kom i vejret, så skulle klassen samles i kolonne to og to, for optælling.

I 5. klasse blev eleverne delt, nogle fortsatte og sluttede deres skolegang ved udgangen af 7. klasse og nogle startede på realskolen efter sommerferien. Fra 1. april og til sommerferien gik vi alle, hele årgangen, i 6. klasse. Vi var 51 elever i klassen de måneder.

Min stærke side i realskolen var regning, aritmetik og geometri, dvs. det der i dag hedder matematik. Det var skoleinspektøren, Larsen Petersen, der underviste. Til sprog havde vi Kalot-Andersen til engelsk. Han kunne ikke skaffe sig respekt, så det gik ud over undervisningen. I dag ville jeg godt have haft en bedre sprogundervisning. Til tysk havde vi Fru Rasmussen. Vi havde frøken Bækholm til dansk. Hun var streng, men ellers en dygtig lærer, men jeg blev nu aldrig hendes yndlingselev. Jeg besøgte hende i 2010, og hun kunne straks kende mig. Det er da lidt imponerende.

Til realskolen kom der også børn fra Vejrup, Darum, Tjæreborg og Ilsted. De 2 - 3 bedste elever herfra. Så vi fra stationsbyen havde noget at leve op til. Det var jo også spændende at der kom nogle nye, kønne piger til. Der var mange elever, der stoppede inden realeksamen. Undervisningspligten var 7 år, så mange, der blev trætte af at gå i skole, stoppede. Jeg var også skoletræt, men Larsen Petersen fik dog mig overtalt til at gøre realskolen færdig.

I 1960 fik jeg realeksamen, og herefter kom jeg i lære i en møbelforretning i Esbjerg, Niels Nielsen møbler. Det blev grundlaget for mit videre forretningsliv, med uddannelse, start af egen forretning, men det er en helt anden og længere historie.

Fritidsliv - spejderliv

I 1956 startede lærer Chr. Beksgård Jensen, sammen med Svend Hansen, bogholder på tømmerhandlen, spejderarbejdet i Gørding: KFUM-spejdere eller de grønne spejdere. Det var lige noget for mig. Jeg gik ikke til fodbold, som ellers alle drenge gjorde i Gørding. Jeg havde prøvet lidt, men det fangede ikke min interesse. Jeg havde allerede læst om spejderarbejdet og syntes, at det med "klar dig selv i naturen" lige var sagen. Jeg kom i Hjortepatruljen og gik op i det med liv og sjæl. Var med på alle spejderlejre, turneringer. Det var spændende.

Allerede da jeg var 13 år, blev jeg patruljefører, og det var jeg i 3 år, indtil jeg blev voksen leder og i øvrigt fortsatte mange år i spejderarbejdet. Jeg fortsatte som leder i Gørding, til jeg blev indkaldt som soldat i 64, og var også med på korpslejren i 65, Trelleborg, hvortil jeg fik foreningslederorlov fra sergentskolen.

Jeg fik mange kammerater gennem spejderarbejdet. Flere har jeg stadig kontakt med, bl.a. Knud Svarre, der er søn af Svend Hansen, der startede spejderarbejdet, Jens, Knuds bror, Thorkild Theisen og mange andre. Ved skolejubilæet i 2011 på Gørding skole havde jeg den glæde, at flere kom forbi og hilste på med et: Kan du mon huske mig? Jo, jeg kunne huske de fleste.

Da jeg senere bosatte mig i Ribe, arbejdede jeg som distriktsassistent for spejderne i Ribe Amt frem til 1990, hvor jeg blev indvalgt i Ribe byråd for Venstre. Så måtte jeg droppe nogle andre aktiviteter. Jeg er stadig spejder i "Den Grønne Gruppe", så jeg har været spejder i 56 år.

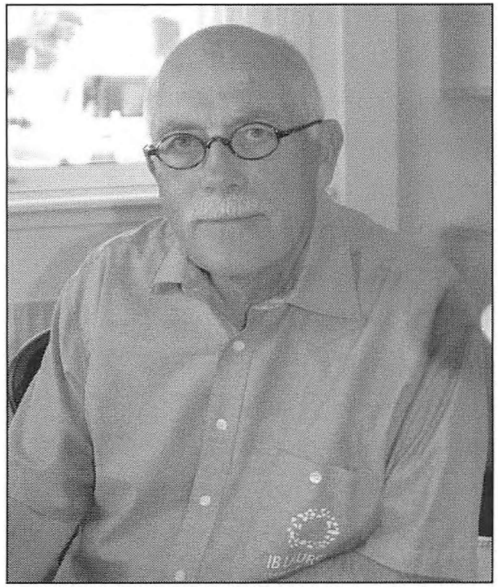

Seniorrådgiver på kontoret i Ribe.
Foto i privateje.

Jeg har hørt Lars Kolind, ham med Oticon, fortælle, at den bedste lederuddannelse, han har fået, var, da han som patruljefører skulle lede en gruppe drenge på 6 - 8 stykker. Det er en udtalelse, jeg godt kan tilslutte mig. Spejderarbejdet var et godt tilbud til børnene, den gang dog kun drenge. Man skal jo tænke på, at det slet ikke var som i dag, hvor der er utallige tilbud til børn og unge. Jeg deltog i mit voksne liv i arbejdet for, at drenge og piger skulle samles i samme korps og ikke være delt i KFUM-spejderne og KFUK-spejderne. K-spejderne er stadig et korps for piger, men KFUM-spejderne er i dag for både drenge og piger.

Jeg glæder mig over, at spejderarbejdet er i en god udvikling.

Læretid - voksenliv

I 1960 kom jeg i lære i en møbelforretning i Esbjerg, Niels Nielsen møbler, en moderne møbel og indretningsforretning med designermøbler, tæpper og gardiner. Jeg stod i lære i 4 år. Jeg boede de første år stadig i Gørding, men i 62 flyttede jeg ind på 4. maj-kollegiet i Esbjerg. Her traf jeg min kommende kone Tove. Vi blev gift i 1967.

Jeg blev indkaldt til militæret i 1964, Langelandsgade kaserne i Århus, og hjemsendt 2 år senere som sergent. Det var ved telegraftropperne, så jeg lærte at telegrafere med morse, men lærte også en del om ledelse og samarbejde. I løbet af min militærtid, fik jeg mulighed for at starte et salg af telte og campingudstyr op i Århus i samarbejde med bl.a. Knud Svarre, som jeg kendte fra spejderarbejdet. Det blev senere til en afdeling af Sportland i Esbjerg.

Jeg arbejdede med forretningen frem til 1970, hvor jeg fik ansættelse ved Breinholt Møbler i Grindsted. Jeg kendte Breinholt fra min læretid. Jeg blev her kun til april 71, hvor jeg købte en forretning i Ribe, Ny Form, fin lille forretning med designermøbler og brugskunst. I 1971 blev vores søn, Peter, født. Senere, i 1974, blev Stine født.

I 1978 startede jeg sammen med min kone, Tove, Ib Laursen ApS, med engrossalg indenfor interiørartikler. Vi havde da 4 detailforretninger kørende, som vi solgte fra. Engrosforretningen ligger lige syd for Ribe ud til hovedvej A11. Vi udviklede forretningen, rejste på indkøb i Kina og Indien, og vi kunne glæde os over fremgang stort set hvert år, også sidst under finanskrisen. Forretningen er nu overtaget af min søn, Peter, og jeg fungerer som seniorrådgiver. Forretningen er i god drift. Vi er 45 medarbejdere og har en eksportandel på over 80 %, hvilket gjorde, at vi i 2011 fik tildelt Kong Frederik Den Niendes Hæderspris For Fortjenstfuld Indsats For Dansk Eksport. Den blev overrakt af Hans Kongelige Højhed prinsgemalen.

Det er vi ret stolte over.

Der knytter sig jo en lang historie til de 41 år, jeg har drevet selvstændig forretning. Jeg har også arbejdet i mange bestyrelser og deltaget aktivt i Ribes kulturliv. Jeg var medlem af Ribe byråd i 8 år, bl.a. varetog jeg posten som udvalgsformand for teknik og miljø.

Men jeg vil slutte her, og så kan man jo se lidt på nettet, hvis min beretning giver anledning til det: www.iblaursen.dk.

I dag bor vi i Øster Vedsted, syd for Ribe. Vi har ombygget et tidligere husmandssted, og vi har boet her siden 72. Jeg er stadig aktiv i forretningen, dog ikke så aktiv som før. Vi har vores to børn Peter og Stine. Stine er gift med Rasmus, begge er arkæologer, og har to piger på 3 og 5 år. Peter er gift med Pia. De har Maja på 3 år. Pia arbejder også i firmaet.

Om forfatteren:
Ib Laursen er født i 1944. Han er vokset op i Gørding. Har i Ribe grundlagt virksomheden: Ib Laursen ApS, der handler med interiør-artikler.
www.iblaursen.dk.